

CHRISTIAN JACQ

‘Jacq bewijst wederom zijn talent.’

– *Indépendant*

Het vervloekte graf

XANDER

AVONTUUR

Christian Jacq

Het vervloekte graf

Uitgegeven door Xander Uitgevers BV
Hamerstraat 3, 1021 JT Amsterdam

www.xanderuitgevers.nl

Oorspronkelijke titel: *La tombe maudite*

Oorspronkelijke uitgever: XO Editions

Vertaling: Marga Blankestijn

Omslagontwerp: Mecob

Omslagbeeld: Roberto Pastrovicchio/Arcangel Images Limited
en Shutterstock

Auteursfoto: Bruno Levy

Zetwerk: ZetSpiegel, Best

Copyright © 2017 XO Editions

Copyright © 2017 voor de Nederlandse taal:

Xander Uitgevers BV, Amsterdam

Eerste druk 2017

ISBN 978 94 0160 656 1 | NUR 330

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden te traceren.
Mocht u desondanks menen rechten te kunnen uitoefenen,
dan kunt u contact opnemen met de uitgever. Niets uit deze uitgave
mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie,
internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever.

1

De Oude Man was oud geboren en nog altijd kerngezond. Hij was een nazaat van een oude familie die uit de tijd van de allereerste farao stamde en beschikte over een waar levenselixer: goede wijn. Een droge, fruitige witte om 's ochtends mee wakker te worden, een volle rode bij het middageten, een lichte rosé in de namiddag en een grand cru bij het diner. Die bewonderenswaardige vrucht van het huwelijk tussen Moeder Natuur en de menselijke intelligentie op zijn best, leste niet alleen de dorst, maar diende als remedie tegen elke kwaal.

Hoeveel jonge, op water grootgebrachte mensen ontbrak het niet aan levenslust? Natuurlijk was ook bier niet te versmaden, vooral in de heetste maanden, maar niets was zo gezond als wijn. De Oude Man bezat een eigen wijngaard bij Memphis, de economische hoofdstad van Egypte, en had de exploitatie daarvan toevertrouwd aan twee deskundigen, die hij nauwlettend in het oog hield. De kruiken kregen elk een eigen etiket en werden opgeslagen in een wijnkelder die met een dub-

bele deur en stevige grendels beschermd werd tegen dieven en plundersaars.

Om zijn werknemers te kunnen betalen, was de Oude Man noodgedwongen als opzichter in dienst gegaan bij een rijke notabele, die een groot landgoed bewoonde waarop diverse ambachten werden beoefend. Een complete kleine wereld, waar voortdurend toezicht nodig was om eventuele lijntrekkers te betrappen, die elk moment van onoplettendheid wisten te misbruiken. Maar de Oude Man had de wind er bij de jeugd goed onder!

Op deze mooie, vrije lentedag was hij zijn wijnkelder gaan inspecteren en hij had een paar oude kruiken opengetrokken uit de eerste jaren van de heerschappij van Ramses II, de farao die als een held werd vereerd sinds de Slag van Kadesj, waar hij de Hettieten* had verslagen, die Egypte wilden innemen. De Beide Landen, Boven- en Beneden-Egypte, werden goed geregeerd en kenden een voorspoed waar iedereen van profiteerde.

De farao had een nieuwe hoofdstad gesticht, Piramesse, in de rivierdelta niet ver van de vaak bedreigde Syrisch-Palestijnse kuststrook, maar hij vergat ook niet om de grote traditionele plaatsen te verfraaien, zoals Thebe, de stad van de god Amon, die zijn zwaard had bezielde in Kadesj, of Abydos, het gewijde grondgebied van Osiris, bewaarder van het geheim van de wederopstanding en heerser van de 'oprechten van stem'.

Kortom, het was goed toeven in de beste wereld die de Oude Man zich denken kon. Behalve dan zijn zware migraine, die hij wellicht te danken had aan een overmaat van zoete witte wijn. Op zijn genezende wandeling in de zachte avondlucht was de Oude Man afgedwaald en vanuit de landerijen in de woestijn beland.

Daar was hij aan de voet van een duin in slaap gevallen.

* Voorouders van de Turken.

De kou van de nacht wekte hem en boven zijn hoofd zag hij de duizenden sterren die de ziel vormden van Noet, de hemelgodin. Ondanks zijn verstijfde spieren zou de Oude Man zijn blijven dommelen, als een plotselinge rukwind hem niet half onder zand had bedolven. Vloekend en spugend kwam hij overeind.

Binnen een paar tellen vulde de hemel zich met zwarte wolken, die met veel geweld de strijd aangingen. Bliksemflitsen spleten de wolken uiteen, de grond begon te beven, de top van het duin verbreedde zich.

Dit was geen nachtmerrie, en ook geen normaal natuurverschijnsel – woestijndemonen hadden deze ramp ontketend. De Oude Man wist dat hij weinig kans had om de woestijn te overleven, maar bleef desondanks recht voor zich uit lopen, op zoek naar beschutting. Het landschap was inmiddels een onherkenbare chaos geworden, en hij wankelde bij elke stap. Hij had echter een sterk gestel en weigerde de moed op te geven.

Toen hij buiten adem raakte, zag hij een stapel stenen. Met een scherpe vuursteen groef hij er een gat tussen en verschool zich onder het kalksteenpuin. Wat een triest einde wachtte hem, met een gortdroge keel en zo ver van zijn dierbare wijnkelder! Bij die afschuwwekkende gedachte besloot hij het zeker niet op te geven.

En na een poosje bedaarde het tumult.

Nadat hij zich moeizaam van zijn stenen lijkwade had ontdaan, keek hij om zich heen, rilde even in de ijzige wind. Hij zag nieuwe duinen met diepe kloven ertussen, verwoeste planten, dode woestijnvossen en knaagdieren. En verderop, een menselijke gedaante!

Eigenlijk had de Oude Man roepend en zwaaiend op die andere overlevende af moeten rennen, maar een vreemd instinct maande hem in elkaar te duiken en toe te kijken.

Dat was maar goed ook.

Gewapend met een lange dolk stond de man de omgeving te inspecteren, en gebaarde vervolgens naar zijn metgezellen dat de weg vrij was.

Kennelijk kwamen ze uit een graf dat het noodweer had doorstaan!

Een schuilplaats voor verdwaalden of... het doelwit van een bende plundersaars? De Oude Man had meteen de benen moeten nemen, maar zijn nieuwsgierigheid won het van zijn gezond verstand. De schurken droegen allemaal een ruw geweven lap voor hun gezicht, zodat alleen hun ogen zichtbaar waren, hun gelaatstreken waren onmogelijk te onderscheiden. Gekleed in lange tunieken vormden ze een kring rond de man met de dolk. Die stak zijn wapen op naar de hemel, alsof hij de dikke wolken wilde doorsteken.

Meteen trok er een eindeloze lichtflits door het wolkendek en daarop sloeg de bliksem in, samengeperst tot een vuurbol, op slechts een paar stappen van de mannen. Razendsnel beschreef de vuurbol een kring om hen heen, en verdween vervolgens in het zand.

Geen twijfel mogelijk: de man met de dolk was een zwarte magiër, van de ergste soort! Hij beheerste de elementen, ontkeurende de storm en gebruikte de macht van Seth, heerser van donder en bliksem.

Doodsbang meende de Oude Man dat zijn laatste uur geslagen had. De tovenaars zou zijn aanwezigheid voelen en hem aan de grond vastnagelen om hem te vernietigen.

De magiër stapte uit de kring waarin zijn acoliëten gevangen bleven, en ging het graf binnen.

Zijn lichaam aftastend constateerde de Oude Man dat hij blijkbaar nog in leven was. Nu moest hij echt weg! Hij had al veel te veel gezien, en zijn keel werd met de minuut droger.

Zijn trillende benen verkrampden echter en weigerden hem te gehoorzamen. Dat was een geluk, want de tovenaar kwam de grafkamer al weer uit met een groot, langwerpig voorwerp in zijn handen, bedekt met een rode sluier. Langzaam schrijdend legde hij het voorwerp midden in de kring.

En zijn zware stem weerklonk, streng en zo gebiedend dat de Oude Man huiverde: 'Dit is de schat der schatten, het geheim van leven en dood.'

Hij trok de sluier weg en onthulde een langwerpige vaas met een brede sokkel en een licht welvende buik, afgesloten met een dikke, stenen kurk.

Een van de dieven kon zich niet langer beheersen en deed een greep naar het onschatbare voorwerp. Toen hij de kurk wilde verwijderen, keek hij naar de magiër, die rustig bleef staan, met zijn armen over elkaar geslagen.

Nauwelijks raakten de vingers van de dief de stenen kurk of er ontsnapte een oranjekleurige rook uit de vaas, die de schender omhulde. Geschrokken deinsde hij achteruit, hapte naar adem als een vis op het droge en zakte toen verstikt ineen.

De magiër drapeerde de rode sluier weer over zijn schat.

'Jullie hebben de verzegelde vaas' gezien, die het opperste mysterie bevat,' verklaarde hij tegen zijn handlangers. 'Wie het geheim daarvan kent, heeft de ware macht in handen. En jullie, ellendige misdadigers, genieten daarmee een voorrecht dat je niet waard bent, en daarom moeten jullie verdwijnen. Jullie hebben de toegang tot het vervloekte graf vrijgemaakt, je taak is vervuld, ik heb jullie niet langer nodig.'

Een stevige kerel kwam in opstand. 'U hebt ons beloofd...'

De magiër pakte de vaas en zwaaide ermee in het rond. Ver-

* In het hiëroglifische schrift wordt deze *khetemet* genoemd.

bazend snel verspreidde de oranjerode rook zich over de handlangers van de tovenaar en overweldigde hen. Hun huid verschrompelde, en de stilte van de woestijn werd verscheurd door kreten van pijn.

Nadat hij had vastgesteld dat er bijna niets van de lijken over was, verwijderde de zwarte magiër zich met de verzegelde vaas in oostelijke richting, waar eindelijk de opgaande zon door de wolken drong.

Angstig wachtte de Oude Man nog een tijd voordat hij overeind kwam. Met knikkende knieën waagde hij zich naar de plek van de slachting, twijfelend of hij soms een nachtmerrie had gehad.

De aanblik van verkoolde menselijke resten overtuigde hem van het tegendeel. Noodgedwongen nam hij een beslissing: hij zou met niemand over deze tragedie praten. Stervend van de dorst liep de Oude Man terug naar de bewoonde wereld van de levenden.

2

Ondanks de verpletterende hitte in Nubië kon generaal Ramesses geen rust vinden. Hij wilde snel het stadje binnenvallen waar de rebellen heen waren gevlucht, nadat ze het hadden gewaagd om een karavaan te overvallen die onderweg was naar de Egyptische hoofdstad. Daarmee tartten ze het gezag van Ramses de Grote, die onmiddellijk had ingegrepen. De farao tolereerde geen wanorde en had een leger gemobiliseerd om de rust terug te brengen in Nubië en elk vertoon van opstandigheid in de kiem te smoren.

De opperbevelhebber was de oudste zoon van de farao en zijn eerste liefde, Aset de Schone. Aset had weliswaar het veld moeten ruimen voor Nefertari, die Grote Koninklijke Gemalin en Heerseres over de Beide Landen was geworden, maar ze was aan het hof gebleven en genoot ieders respect. Ramesses liet geen gelegenheid voorbijgaan om zijn onverschrokkenheid te bewijzen, en dankzij zijn heldhaftigheid voerde hij nu een verkennerskorps aan, dat bestond uit een eskader strijdwagens en infanterie.

Ondanks zijn jeugd werd deze beroepsmilitair gerespecteerd door de oudgedienden. Hij hield van zijn werk en hij aarzelde niet om zijn leven op het spel te zetten.

Op deze expeditie genoten de soldaten een bijzondere eer: de aanwezigheid van Ramses II, de heerser die in het vijfde jaar van zijn regering de Hettieten had verslagen en een duurzame vrede had bewerkstelligd. Ze wachtten zijn bevelen af in de zekerheid dat hij zijn troepen naar de overwinning zou leiden, want beweerde een volkslied niet: 'Farao verspreidt een licht zo helder als de zon, hij schenkt het leven als het water en de lucht. Wij beminnen hem en vereren hem, als vader en moeder van de Beide Landen, als het licht van beide oevers.'

Ramses onderschatte zijn tegenstanders niet, ook al had hij zijn vier grote regimenten niet gemobiliseerd, die onder bescherming stonden van de goden Ra, Amon, Ptah en Seth en zo'n twintigduizend manschappen omvatten, evenmin als zijn zeshonderd strijdwegens, die elk vijandig front onder de voet konden lopen. Het duizendtal ervaren strijders dat hier nu gelegerd was, zou echter moeten volstaan om een stuk of honderd Nubische plundersers te overwinnen, die zich verschansten in een dorp zonder vestingwallen.

Wie Ramses de Grote zag, begreep meteen waarom hij de opperste heerser was geworden. Zijn natuurlijke gezag wekte respect en vertrouwen, en overal waar hij verscheen, boog men voor hem.

Ramesses bedwong zijn ongeduld, want hij wist dat zijn vader op het juiste moment de juiste beslissing zou nemen, en dat het geen zin had om hem eerder lastig te vallen. De mogelijkheid van een nederlaag kwam zelfs niet bij hem op.

'Wanneer vallen we aan?' vroeg Ched, een stevige, vrijgevochten kerel van een jaar of twintig. Als uitmuntend boogschutter

stond hij altijd in de voorste gelederen; hij was soldaat in hart en nieren, en zijn loyaliteit was voorbeeldig.

‘We wachten op de bevelen van de koning.’

‘De opstandelingen zijn omsingeld,’ merkte Ched op, ‘laten we ze bij de keel grijpen!’

‘Geduld,’ raadde de generaal hem aan. ‘Ramses heeft een scherpere blik dan wij.’

Gelaten liep de boogschutter terug naar de heuvel, vanwaar hij de tegenstander bespiedde. Volgens sommige officieren waagde hij zich te ver vooruit, maar dat risico nam hij bewust om snel te kunnen ingrijpen bij onaangename verrassingen.

Ramesses glimlachte toen hij zijn jongere broer Setne* onder een palmboom zag zitten, waar hij een papyrus las. Die jongen was echt niet voor de strijd geschikt! Zijn vader had hem al eerder meegenomen naar het slagveld, maar al vanaf zijn kindertijd had de tweede zoon van Aset de Schone alleen maar belangstelling voor lezen en schrijven. Hij werd als hoogbegaafd beschouwd en bleef zijn kennis verdiepen om zijn enige ambitie te vervullen: ritualist worden in dienst van Ptah, de god van Memphis, de oude hoofdstad van het Oude Rijk, waar de tradities werden bewaard.

Hoewel hij ook schrijver was, deelde Ramesses de passie van zijn broer niet. Voor hem was de wereld in beweging en bleef Egypte een verleidelijke prooi; en alleen een machtig leger kon de veiligheid en de voorspoed van de Beide Landen garanderen. Natuurlijk was de bescherming van de goden onmisbaar, er waren heel veel tempels en ritualisten die belast waren met het uitspreken van doeltreffende formules tegen hun vijanden,

* Prins Khaemwaset, ‘hij die stralend verscheen in Thebe’, werd onder de naam Setne een held van de romantische Egyptische literatuur.

maar de rol van een koningszoon mocht zich niet tot die taak beperken.

Setne was zeker geen lafaard, maar hij had een afkeer van geweld. Toen hij op de paleisschool begon, bleek hij al gauw meer te weten dan zijn docent. Hoewel hij daarmee jaloezie en kritiek wekte, had hij geen wrok getoond. En de docenten hadden elkaar opgevolgd tot hij in het Levenshuis van de tempel van Memphis terecht kwam, waar de strengheid van de leermeesters de meeste studenten ontmoedigde. Setne genoot echter van de kwaliteit en de diepgang van het onderwijs dat hij ontving en werkte dag en nacht om te laten zien wat hij waard was.

‘Zit je nu alweer te lezen!’ riep Ramesses verwijtend.

Setne keek op. ‘Dit gaat over de natuurlijke rijkdommen van Nubië,’ vertelde hij, ‘de koning wil er tempels bouwen en een welvarende economie ontwikkelen. Daarom wil hij nauwkeurige informatie.’

Ramesses verborg zijn verbazing niet. Ramses de Grote wist werkelijk van ieders talent gebruik te maken! En zijn zoon bewonderde hem er des te meer om. ‘Zo, en wat zijn jouw conclusies, Setne?’

‘Op voorwaarde dat er een efficiënt bestuurder komt en er duurzame vrede heerst, zullen de projecten van Zijne Koninklijke Hoogheid zeker tot bloei komen.’

‘Die vrede wordt anders bedreigd door een stelletje rebellen! Die moeten we uitroeien, zodat we een einde kunnen maken aan de opstandigheid van de Nubiërs.’

‘En als we nu eens onderhandelden om ze tot rede te brengen?’

‘Je droomt, broertje! We hebben moordenaars en plundersaars tegenover ons, die hun leven nooit zullen beteren. Onthoud goed: met het Kwaad valt niet te onderhandelen.’

Setne schudde zijn hoofd.

‘Het spijt me dat ik je moet vragen om je studie te onderbreken, maar ik heb je nodig om het bevel te voeren over onze achterhoede. Wees maar gerust, je loopt geen gevaar!’

Setne was de ironie van zijn broer wel gewend en trok zich er niets van aan. Zonder het machtige leger van Ramses en de moed van de farao zouden de Hettieten Egypte hebben ingenomen en hun tempels hebben verwoest. De jonge schrijver was zich sterk bewust van dat altijd aanwezige gevaar en hij was soldaten zoals Ramesses of de dappere Ched, die een jeugdvriend van Setne was, heel dankbaar. Door de veiligheid van de Beide Landen te verzekeren, bewaarden zij het erfgoed van de goden en de voorouderlijke beschaving van Egypte.

Setne rolde de papyrus op en borg hem in zijn witte leren reistas. Daarna liep hij achter generaal Ramesses aan door het onberispelijk opgestelde tentenkamp. Er werd streng op de hygiëne gelet en iedereen kreeg genoeg te eten. De aanwezigheid van een ziekenboeg, bemand door chirurgijns, artsen en verplegers uit Memphis, stelde de troepen gerust. De Nubiërs waren geduchte krijgers; de mannen van Ramses waren weliswaar talrijker en beter bewapend, maar ze moesten zich meten met rebellen die vastbesloten waren om hun huid duur te verkopen. Slachtoffers waren onvermijdelijk, en iedereen was prikkelbaar vanwege de naderende aanval.

Ramesses verzamelde de veteranen uit de achterhoede en stelde Setne voor als hun nieuwe commandant. Als ‘kapitein van vijftig’ zou hij de wachttorens onder zijn hoede krijgen. De voetsoldaten onderdrukten een glimlach van verbazing over die onschuldige kwajongen, die ze gemakkelijk naar hun hand zouden kunnen zetten. En Ramesses vond het wel aardig om zijn jongere broer zo’n streek te leveren! Het contact met die ruwe kerels zou hem goed doen.

‘Wanneer vallen we aan?’ vroeg een van de oudgedienden.

‘Krijgsraad bij zonsondergang,’ antwoordde de jonge generaal.

‘Dan zet Zijne Majesteit zijn strategie uiteen.’

Ramesses liep weg, en liet Setne aan zijn lot over.

‘Goed,’ zei een roodharige veteraan, ‘wij gaan eten; verse vis vandaag, vanmorgen gevangen!’

‘Momentje,’ zei Setne scherp.

De rooie en zijn metgezellen stonden stil. ‘We hebben honger, chef, en...’

‘Onze verdediging versterken en de taken verdelen is belangrijker.’ Zijn stem was kalm, maar ferm.

De oudgedienden bekeken de jongeman met andere ogen. Hij was duidelijk een zoon van zijn vader, Ramses de Grote, en ze konden hem maar beter zonder protest gehoorzamen.